

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2024 m. balandžio d. Nr. 21RE- (AG-167/05-2023)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Eglės Bilevičiūtės, Vytauto Kurpuveso (pranešėjas), Ingridos Sabaliauskienės (posėdžio pirmininkė) ir Žydrūno Plytniko,

rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos M. G. skundą atsakovei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai dėl sprendimo panaikinimo (trečiasis suinteresuotas asmuo Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos).

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja M. G. prašo panaikinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – ir ŽŪM, Ministerija) 2024-01-09 kanclerio potvarkio Nr. 4D-4 dalį dėl paramos pareiškėjai neskrymo bei grąžinti paraišką vertinti iš naujo.

Paaiškino, kad 2023-05-02 pateikė Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – ir NMA, Agentūra) paramos paraišką pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ Nr. 17VM-KV-23-1-00624-PR001 (toliau – Paraiška). Nesulaukusi informacijos, kreipėsi į NMA su prašymu pateikti informaciją apie Paraiškos vertinimo eigą. NMA informavo, kad baigė vertinti Paraišką (nors iš visumos aplinkybių matyti, kad neatliko objektyvaus vertinimo) ir pateikė siūlymą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai (toliau – ir ŽŪM, Ministerija). Pareiškėja kreipėsi į Agentūrą, informuodama, kad pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktiką, gero administravimo principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų; NMA privalo sudaryti pareiškėjai galimybę bet kurioje projekto administravimo stadijoje susipažinti su paraiškos vertinimu, padarytomis išvadomis, teikiamais siūlymais ŽŪM ir pan. Kadangi Agentūros Alytaus paramos administravimo skyriaus raštuose vertinant Paraišką buvo teikiama subjektyvi, realios tikrovės neatitinkanti ir nepagrįsta informacija, siekiant apginti teisėtus interesus bei žinant, kad jau pateiktas siūlymas Ministerijai (kaip tarpinis procedūrinis dokumentas, kurio pagrindu ŽŪM priima sprendimą dėl paramos skyrimo), pareiškėja prašė iki Ministerijos posėdžio pateikti Agentūros paraiškos vertinimo ataskaitą su siūlymu, kuris pateiktas Ministerijos projektų atrankos komitetui (toliau – PAK); pateikti visus dokumentus, kurie pateikti ŽŪM kartu su vertinimo ataskaita. Iki šios dienos pareiškėja nėra gavusi iš Agentūros atsakymo į prašymą, kas suponuoja, kad tiek NMA, tiek galimai ŽŪM nesilaikė gerojo administravimo principų, ir taip apribota pareiškėjos teisė į gynybą.

NMA 2024-01-23 atsiuntė Ministerijos kanclerio 2024-01-09 potvarkį Nr. 4D-4, pagal kurį pareiškėjai neskiriama parama pagal pateiktą Paraišką (toliau – ir Potvarkis, Sprendimas), kuris yra nepagrįstas, neteisėtas ir naikintinas dėl toliau nurodomų priežasčių.

Pirma, ŽŪM Sprendime tik prielaidomis remiantis padarė nepagrįstą ir neargumentuotą išvadą, kad Paraiška netinkama paramai gauti, nes neatitinka Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų

programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2022 metų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 3D-420 (*toliau – Įgyvendinimo taisyklės*) 36.1 ir 36.2 papunkčiuose nurodytų gauti paramą reikalavimų. Minėti papunkčiai reglamentuoja kokios yra tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos. Paraiškoje visos suplanuotos investicijos yra būtinos projektui vykdyti, t. y. vykdyti ekologinę mėsinę gyvulininkystę.

Projekte numatytos investicijos – teleskopinis krautuvas su priedais (125 000 Eur be PVM), ritinių presas-vyniotuvas (119 350 Eur be PVM), pasėlių priežiūros akėčios su išsėjimu (19 400 Eur be PVM), priekaba platforma rulonams vežti (19 500 Eur be PVM), šiaudų skleistuvas (23 000 Eur be PVM), augalinių liekanų smulkintuvas (12 800 Eur be PVM), vartytuvas (12 000 Eur be PVM). Bendra investicijų vertė 400 570,50 Eur be PVM, iš jų prašoma 231 735 Eur paramos suma bei 168 835,50 Eur paramos gavėjos prisidėjimas. Pareiškėja Paraiškoje aiškiai ir išsamiai aprašė ir pagrindė investicijų poreikį, atliko investicijų rinkos ir technologinę analizę pagal esamo ir numatomo ūkio dydį, parenkant racionaliausius ir efektyviausius sprendinius. Visos Paraiškoje nurodytos investicijos yra susijusios su sėkmingo projekto įgyvendinimu, jos yra būtinos projektui vykdyti ir numatytai veiklai vykdyti, realiai suplanuotos, pagrįstos, atitinkančios pareiškėjos viso ūkio gamybinį potencialą (valdomą žemės plotą, ūkinių gyvūnų skaičių, veiklos specifiką kur reikalingas ne mažesnis nei 7 metrų teleskopinio krautuvo kėlimo aukštis ir t. t.), neviršijančios vidutinių rinkų kainų, projekto veikla ir išlaidos yra susijusios su remiama veikla, kaip nurodyta Įgyvendinimo taisyklių IV skyriuje, t. y. Paraiška atitinka visus investicijoms keliamus reikalavimus numatytus Įgyvendinimo taisyklių 20.2, 20.3, 34, 35.1, 36.1, 36.2 punktuose.

Pareiškėja pažymi (toliau dėstomi aprašymai buvo teikti Agentūrai), kad susisiekus su tiekėjais dėl mažesnės keliamosios galios krautuvo, paaiškėjo, kad ne galia sudaro krautuvo kainą, o būtent strėlės ilgis, kuris pareiškėjos ūkyje pagal taikomą ūkio darbų specifiką reikalingas ne mažesnis nei 7 metrų kėlimo aukščio. Šiai dienai nėra gyvulininkystės ūkio, kad pašarus gamintų senoviniu būdu, rankomis krautų į kūgius, daržines. Pašarai šiuolaikiniuose ūkiuose gaminami ritiniais, tad pareiškėjos ūkis nėra išimtis. Mažesnės strėlės krautuvas ūkyje nebūtų efektyvi pagal ūkio specifiką investicija, kadangi gyvuliai šeriami šėryklose (ne šėrimo takuose). Šėryklos stovi elektriniuose aptvaruose. Tam, kad galvijai išdėdamas nesiliestų prie elektros, šėryklos stovi saugiu ne mažesniu nei 5-5,5 m atstumu nuo elektrinio aptvaro, šėryklos plotis 1,20 m, taip pat tai yra krovos darbai, ir turi būti paliekamas rezervas tam, kad darbuotojui būtų užtikrinama darbo sauga ir be reikalo nebūtų trikdomi galvijai. Galvijai šeriami paduodant ruloną stovint su krautuvu kitoje aptvaro pusėje. Kraunant didmaišius, kurių aukštis yra 1,6-2,35 metro, kurie kraunami į priekabas, reikia juos iškelti ne mažiau kaip 4,5-5,5 metro. Ūkyje susidaro 1100 tonų mėšlo, kurį reikia pakrauti, tad krovos darbų yra daug, todėl krautuvo keliamoji galia taip pat reikalinga, tokia kokia suplanuota. Todėl įvertinus visus šiuos faktus pasirinkta investicija, kurios keliamoji galia yra 4200 kg ir strėlės kėlimo aukštis (toks pats parametras ir į ilgį) 7,0 m atitinka ūkio gamybinį potencialą. Teleskopinis krautuvas būtų perkamas viešo konkurso būdu, kurio metu būtų įsigyta mažiausiomis kainomis pagal reikalingus parametrus, iš kurių pagrindiniai: krautuvo strėlės kėlimo aukštis ne mažiau 7 metrai ir keliamoji galia iki 4200 kg. Šie du parametrai yra sietini vienas su kitu, nes norint vykdyti darbus su krautuvu, kurio strėlės kėlimo aukštis būtų ne mažesnis negu 7 metrai, atitinkamai gamintojas parenka keliamąją galią, kad technika neapsiverstų, net tokiai technikai montuojama apsaugos sistema nuo krentančių objektų, taip pat apsauga nuo plunžerio kritimo hidraulinės sistemos gedimo metu.

Ūkyje šiai dienai pašaro ruošinama iki 500 tonų. Pareiškėja išipareigoja (numatė) didinti galvijų skaičių, tad poreikis tik didės, ūkyje dirba vienas darbuotojas ir jo darbo laikas yra 8 darbo valandos per dieną, 5 darbo dienų savaitė, tad ūkyje, norint užtikrinti Taisyklių III skyriaus prioritetus pagal 6.1 papunktį, pašarų ruošimui reikalingas būtent ritinių presas-vyniotuvas kaip vienas įrenginys, jei norima gauti geresnius priesvorius ir išlaikyti gyvulių sveikatingumą, bei turėti ekonomiškai gyvybingą, bei konkurencingą ūkį. 20000 kg keliamosios galios priekaba platforma ūkyje suplanuota, kadangi šienaujamos pievos bei ariama žemė nuo ūkio centro, kur yra sandėliuojami šieno, šienainio ir šiaudų rulonai, yra išsidėsčiusios 25 km spinduliu. Todėl priekabos pasirinkimui įtakos turėjo kiek vienu kartu su platforma galima atvežti vienetų. Savo ūkyje pareiškėja

traktorių naudoja 174 kW galios, jis 1 darbo valandai sunaudoja apie 25-30 litrus kuro, tad norint atitikti Taisyklių III skyrių bei VI skyrių, buvo pasirinkta platforma, kurios ilgis yra ne mažiau kaip 10 m. Ūkyje pagaminama apie 500 tonų pašaro, tai vidutiniškai apie 1000 vnt. rulonų, krauti galima maksimaliai 32 rulonai/1 vežimui, šienainis 24 vnt. (jis sunkesnis), taigi $1000/24 = 42$ reisai. Sumažinus keliamosios galios parametą, reiškia sunaudojant tą patį kuro kiekį (traktorius vis tiek bus naudojamas 174 kW) bei darbuotojo darbo laiką, būtų atsivežta mažiau rulonų, taip padidėtų gaminamo pašaro savikaina.

Dėl šiaudų skleistuvo pareiškėja paaiškina, kad gyvulius laiko ištisus metus laisvai, ganyklose arba mociono aikštelėse (penimi galvijai ištisus metus laikomi mociono aikštelėse). Laikant mociono aikštelėse reikia pakreikti gyvuliams pastogėse, kurioje jie nakvoja, veršiuojasi ir rudenį, žiemą, pavasarį slepiasi nuo šlapdribos, blogų oro sąlygų, o vasarą nuo kaitros bei krušos. Argumentas, kad ūkyje nėra pastatų, kuriuose reiktų skleisti šiaudus, yra klaidingas. Skleidžiant šiaudus su skleistuvu uždaroje patalpose, sudaromos kenksmingos sąlygos galvijams, nuo skleidžiamų šiaudų kyla dulkės, jos patenka į gyvulių kvėpavimo takus, nuo to galvijai čiaudi ir kosti. Argumentas, jog kreikti lauko aikštelę (mocioną) nėra būtinas šiaudų skleistuvas, yra nepagrįstas, net neatitinkantis gerojo ūkininkavimo princo, gyvūnų gerovės reikalavimų, nes pagal tokią logiką galima suprasti, kad gyvuliai būtų laikomi mėšlo ir srutų sankaupose. Mociono laikotarpiu (nors aikštelės plotas yra 1 ha) gyvuliai nevaikšto po ganyklas, jie laikosi ir būriuojasi prie šėryklų ir visas mėšlas kaupiasi koncentruotoje teritorijoje. Vandens girdyklos įrengtos pastogėje, tad gyvuliams nėra poreikio vaikščioti po visą 1 ha ploto mociono aikštelę, jie būriuojasi pastogėje, arba apie šėryklas ir jei nebus kreikiami šiaudai (tai dabar daroma rankiniu būdu) galvijai skęs savo srutose. Skleistuvas-dalytuvas, skirtas kreikti-dalinti silosui, šienainiui, šienui, šiaudams. Taigi skleistuvas yra būtinas projektui vykdyti ir numatytai veiklai vykdyti, investicija realiai suplanuota, pagrįsta, atitinkanti pareiškėjos viso ūkio gamybinį potencialą (ūkinių gyvūnų skaičių, veiklos specifiką ir t. t.).

Paraiška atitinka visus investicijoms keliamus reikalavimus numatytus Įgyvendinimo taisyklių 20.2, 20.3, 34, 35.1, 36.1, 36.2 punktuose, visos suplanuotos investicijos yra būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos paraiškoje, realiai suplanuotos, pagrįstos, atitinkančios ūkio gamybinį potencialą, o Sprendime daroma nepagrįsta ir nemotyvuota išvada dėl investicijų netinkamumo, labiau remiantis prielaidomis, o ne moksliniais skaičiavimais (metodika) bei ūkininkavimo technologiniais procesais.

Antra, iš Sprendimo turinio matyti, kad ŽŪM neatliko visapusiško teisinio ir faktinio įvertinimo, nors turėjo ir turi tam galimybes ir informaciją, jeigu NMA visą ją pateikė ŽŪM / ŽŪM papildomos informacijos turėjo kreiptis į NMA arba įpareigoti NMA kreiptis į ekspertus, kaip numatyta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014-08-26 įsakymu Nr. 3D-507 patvirtintų Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių (*toliau – Administravimo taisyklės*) 11.6 papunktyje: „atlieka pateiktų paramos paraiškų vertinimą (kai vertinimas reikalauja išskirtinės kompetencijos ar specifinių žinių, suderinusi su VI, Agentūra gali pasitelkti nepriklausomus ekspertus)“. Vien išvardintų aplinkybių netinkamas vertinimas suponuoja, kad Sprendimas yra nepagrįstas, neišsamus bei neteisėtas ir turi būti panaikintas.

Trečia, ŽŪM Sprendime netinkamai taiko Administravimo taisyklių 71 punkto nuostatą, nes pareiškėja nei karto nebuvo išreiškusi pozicijos dėl maksimalaus dydžio galimų išlaidų, nes NMA nė karto nepateikė aiškios pozicijos ir prašymo. Teikiamuose Agentūros paklausimuose nebuvo aišku net apie ką rašoma, o kiek buvo galima suprasti, pareiškėja teikė išsamius atsakymus.

Ketvirta, nėra pateikta, kokiais skaičiavimais, kokia metodika remiantis daroma išvada dėl Projekte numatytų investicijų ir jų parametų reikalingumo. Nėra aišku, kuri ar kurios investicijos galimai netinkamos ir kodėl. ŽŪM, priimdama Potvarkį, jeigu ginčas kilo dėl investicijų reikalingumo Projektui, turėjo pasisakyti Sprendime kurios investicijos vykdyti ekologinę mėsinę gyvulininkystę yra tinkamos, o kurios – ne. Tokio vertinimo ŽŪM neatliko, o esant neaiškumui nesikreipė į ekspertus (mokslininkus, atitinkamos srities specialistus). Tame tarpe, ir jeigu kilo įtarimai dėl kainos, pareiškėja pažymi, jog LVAT ne kartą panaikino NMA, ŽŪM sprendimus, kai buvo remtasi nustatant investicijų rinkos kainas nesikreipiant į ekspertus, ką numato Administravimo taisyklės. Skirtingai negu ŽŪM, pareiškėja rengdama tiek atsakymus Agentūrai, tiek Paraiškoje

aiškiai ir išsamiai aprašė ir pagrindė investicijų poreikį, atliko investicijų rinkos (pateikti su Paraiška komerciniai pasiūlymai) ir technologinę analizę pagal esamo ir numatomo ūkio dydį, parenkant racionaliausius ir efektyviausius sprendinius.

Penkta, Sprendime teigiama, kad „Įvertinus projekto vertę (331 050,00 be PVM), visas verslo plano įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu sugeneruotas pardavimo pajamas (205 483,00 Eur) ir visas gautas dotacijas (219 600,00 Eur), pardavimo savikainos sumą (221 469,00 Eur) ir bendrųjų ūkio ir pardavimų sąnaudų sumas (91 260,00 Eur), pareiškėjos investicijų atsiperkamumas viršija 10 metų, o tai patvirtina, kad investicijos nėra ekonomiškai pagrįstos ir neatitinka ūkio gamybinio potencialo“. Šis teiginys daromas metodiškai neteisingai apskaičiuojant investicijų atsipirkimo trukmę. Atsipirkimo trukmė nėra skaičiuojama iš grynojo pelno, ji skaičiuojama iš pinigų srauto, kurį generuoja investicijos. Pinigų srautas, pareiškėjos atveju, per visą verslo plano įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpį sudaro 261 413 Eur (pardavimo pajamos 205 483 Eur, gautos subsidijos, susijusios su pajamomis 219 600 Eur, pardavimo savikaina -221 469 Eur, planuojamų investicijų nusidėvėjimo sąnaudos 149059 Eur, bendrosios ūkio ir pardavimų sąnaudos -91 260 Eur; planuojamų investicijų nusidėvėjimo sąnaudos 149 059 Eur apskaičiuojamos kaip priskaičiuoto nusidėvėjimo ir paramos amortizacijos skirtumas (212491 – 63882).

Projekto investicijų vertė pilnai padengiama vidutiniškai per 7 metus (pardavimo pajamos 175 850 Eur; Gautos subsidijos susijusios su pajamomis 183 002 Eur; Pardavimo savikaina -190 703 Eur; Planuojamų investicijų nusidėvėjimo sąnaudos prognozuojamu laikotarpiu iš viso 144 185 Eur; Bendrosios ūkio ir pardavimų sąnaudos -76 051 Eur; Pinigų srautas 236 283 Eur; Pinigų srautas vidutiniškai per metus (236 283 / 5) 47 257 Eur; Investicijų vertė 331 050 Eur). Pareiškėja pažymi, jog investicijų atsipirkimo trukmė apskaičiuota neįvertinant paramos. Be paramos lėšų tokias investicijas būtų sudėtinga atlikti, trūktų nuosavų lėšų, bankas neaišku, ar finansuotų tokį projektą, nes įsiskolinimo našta ūkiui būtų santykinai didelė. Būtent dėl šios priežasties pareiškėja kreipiasi paramos. Nei ŽŪM, nei NMA nėra parengusi metodikos, skirtos nustatyti investicijų atitikimą ūkio gamybiniam potencialui. Vertinamas ūkio gyvybingumas. Apskaičiuoti ir planuojami ūkio gyvybingumo rodikliai atitinka reikalavimus, ūkio grynasis pelningumas planuojamas ne mažesnis nei 22 proc., o atskirais metais didesnis nei 30 proc. VGN (Komisijos pastaba – vidinė gražos norma) neskaičiuojant paramos sudaro -1,28%; VGN įskaičius paramą yra 9,58%.

Ekonominę Paraiškos dalį rengė kvalifikuoti srities profesionalai, kurie susipažinę su ŽŪM sprendimu „išsigando“ dėl nekompetencijos ir neteisingų bei nekompetentingų ŽŪM išvadų. Atsipirkimo trukmė nėra skaičiuojama iš grynojo pelno, ji skaičiuojama iš pinigų srauto, kurį generuoja investicijos. Pateiktame verslo plane pareiškėja įrodo, kad ūkio subjektas atitinka ekonominį gyvybingumą apibūdinančius rodiklius ir jų kritines reikšmes, kaip nustatyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse (*toliau – EGN taisyklės*), patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014-07-28 įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos ir Lietuvos kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ (Įgyvendinimo taisyklių 20.25 papunktis). Paraiškoje aiškiai ir išsamiai aprašytas ir pagrįstas investicijų poreikis, atliktas investicijų rinkos ir technologinė analizė pagal esamo ir numatomo ūkio dydį, parenkant racionaliausius ir efektyviausius sprendinius.

Šešta, kadangi Sprendimas nepagrįstas, neaiškus, nemotyvuotas, pareiškėja neturi jokios galimybės įrodinėti aplinkybių dėl jos tinkamumo paramai gauti. Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijoje apibrėžiant gero administravimo principo turinį, be kita ko, taip pat nurodoma teisė būti išklausytam, kuri reiškia, jog kiekvienas asmuo turi būti išklausytas prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę (Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punktas). Ši Chartijos nuostata išreiškia bendro pobūdžio teises vertybes, į kurias, sprendžiant dėl gero administravimo principo turinio Lietuvoje, gali būti atsižvelgiama kaip į papildomą teisės aiškinimo šaltinį. Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, teisės į gynybą principas, kuris taikomas ne tik tais atvejais, kai asmeniui gresia sankcijos, bet ir tada, kai gali būti priimamas sprendimas, kuriuo asmens interesai būtų paveikiami neigiamai, reikalauja, kad sprendimų, kuriais

reikšmingai paveikiami asmens interesai, adresatas turėtų galimybę išreikšti savo nuomonę. Kadangi pareiškėja iki šios dienos nėra gavusi iš NMA atsakymo į prašymą, o iki šiol nebuvo pateikti įrodymai kokia metodika remiantis priimtas ginčijamas Sprendimas, paminėta teisė į gynybą jai nebuvo užtikrinta.

Septinta, Sprendimas yra neaiškus, nemotyvuotas, nepagrįstas teisės aktų nuostatomis bei faktinėmis aplinkybėmis. Nėra aišku, kodėl ŽŪM nevertino visumos aplinkybių, kurios buvo teikiamos Agentūrai. NMA iki šiol yra slepiama ir neteikiama informacija, nors pareiškėja jos prašė dar iki Potvarkio priėmimo. ŽŪM sprendimas neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (*toliau – VAI*) 10 straipsnio. LVAT yra konstatavęs, jog viešojo administravimo subjektai privalo motyvuoti priimamus sprendimus, t. y. sprendimą pagrįsti nustatytais objektyviais duomenimis (faktais) ir konkrečiai nurodytomis atitinkamų teisės aktų normomis; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Sprendimas priimtas nesilaikant VAI 10 straipsnio reikalavimų, todėl yra naikintinas (1 t., b. l. 1–6; 31–39).

Agentūra skundą prašo atmesti kaip nepagrįstą. Paaškinu, kad NMA, gavusi Paraišką, atliko Paraiškos atrankos vertinimą; kadangi Paraiška nesurinko pakankamo atrankos balų skaičiaus, ji buvo atmesta dėl lėšų trūkumo (2023-06-07 pareiškėjai išsiųstas informacinis pranešimas Nr. BRK-8121 „Dėl paraiškos atmetimo“). 2023-07-11 gautas pareiškėjos skundas dėl 2023-06-07 sprendimo dėl paraiškos atmetimo. 2023-08-17 buvo atliktas Paraiškos atrankos pervertinimas. Atliekant Paraiškos tinkamumo vertinimą, vadovaujantis Įgyvendinimo taisyklėmis ir Administravimo taisyklėmis, buvo nustatyta neatitikimų, todėl 2023-08-30 pareiškėjai buvo siųstas paklausimas, 2023-10-04 išsiųstas pakartotinis paklausimas su pasiūlymu įsigyti numatytas investicijas su mažesniais parametrais, atitinkančiais realius ūkio poreikius. 2023-11-10 pareiškėjai išsiųstas paklausimas ir pasiūlyta sutikti / nesutikti su nustatyta mažesne paramos suma, eliminuojant teleskopinį krautuvą su priedais ir šiaudų skleistuvą, kaip nepagrįstas ir netinkamas finansuoti išlaidas. Kadangi pareiškėja nepagrindė numatytų investicijų būtinumo projektui įgyvendinti ir nesutiko su NMA nustatytais maksimalaus dydžio tinkamomis išlaidomis ir paramos suma bei atsisakė įgyvendinti projektą visa apimtimi (patirti visas būtinas išlaidas), vadovaujantis Administravimo taisyklių 71 punktu, Paraiška pripažinta netinkama gauti paramą, nes neatitiko Įgyvendinimo taisyklių 13 punkte, 36.1 ir 36.2 papunkčiuose nurodytų tinkamumo gauti paramą reikalavimų, todėl pateikta svarstyti Ministerijos PAK.

Administravimo taisyklių 85 punkte pažymėta, kad sprendimą dėl paramos skyrimo arba neskyrimo pagal Programos priemones, dėl kurių vadovaujančioji institucija (*toliau – VI*) sudaro projektų atrankos komitetus, priima VI. Ministerija priėmė Potvarkį, apie kurį pareiškėja informuota NMA 2024-01-22 raštu Nr. BRK-902.

NMA Paraiškos tinkamumo paramai gauti vertinimo metu pagal Paraiškoje pateiktus duomenis nustatė, jog Paraiškoje nurodytas žemės ūkio sektorius – mėsinė gyvulininkystė. Ūkis nuo 2022 m. vykdo ekologinę gamybą. Projekte numatytos investicijos – teleskopinis krautuvus su priedais, ritinių presas-vyniotuvus, pasėlių priežiūros akėčios su išsėjimu, priekaba platforma rulonams vežti, šiaudų skleistuvus, augalinių liekanų smulkintuvus, vartytuvus. Bendra investicijų vertė – 400 570,50 Eur be PVM, prašoma 231 735 Eur paramos. Ataskaitiniais metais ūkis generavo 25 317 Eur pardavimo pajamų, iš jų mėsinės gyvulininkystės pajamos sudarė 57,18 proc. (14 477 Eur), augalininkystės pajamos – 42,82 proc. (10 840 Eur), 40 667 Eur ūkis gavo pajamų dotacijų. NMA portalo duomenimis, Paraiškos teikimo metais pareiškėja deklaravo 89,05 ha žemės ūkio naudmenų, iš kurių 48,7 ha sudaro pievos, 36,28 ha ariama žemė bei 4,07 ha netinkami paramai plotai ir kraštovaizdžio elementai. Nuosavybės teise valdoma 7,63 ha ŽŪN, likę 81,42 ha – nuomos/panaudos teise. Prognozinis laikotarpis plotų neplanuojama didinti. Ataskaitiniais metais vidutinis metinis ūkinių gyvūnų skaičius buvo 88 vnt. Projekto įgyvendinimo pabaigai numatoma, kad vidutinis metinis ūkinių gyvūnų skaičius sieks 93 vnt., projekto kontrolės metais – 99 vnt.

Atliekant Paraiškos vertinimą, vadovaujantis verslo plane pateikta informacija apie produkcijos gamybą ir pardavimus nustatyta, kad Verslo plano įgyvendinimo (2024) metais ūkyje numatyta parduoti 19 vnt. galvijų nuo 12 iki 24 mėn. ir 2 vnt. bulių virš 24 mėn., viso gauti 21 000

Eur gyvulininkystės pajamų. Kontrolės laikotarpio pabaigoje (2029 m.) planuojama parduoti 23 vnt. galvijų iki 12 mėn. ir 4 vnt. bulių virš 24 mėn., viso gauti 27 000 Eur pardavimo pajamų iš gyvulininkystės veiklos, į kurią ir numatyta projekte investuoti. Augalininkystės pajamos atitinkamai sudarys 8 633 Eur (2024 m.) ir 9 395 Eur (2029 m.). Pajamos planuojamos iš kviečių, kvietrugių, avižų, žirnių bei grikių derliaus pardavimo.

2023-08-30 pareiškėjai siūstas paklausimas, kuriame prašoma pagrįsti numatytas įsigyti investicijas, kadangi su Paraiška pateikti skaičiavimai nepagrindė investicijų atitikties ūkio gamybiniam potencialui. 2023-09-06 gautas atsakymas, kurį įvertinus nustatyta, kad išlaidų pagrindimas yra bendro pobūdžio ir nepagrindžia tokios galios teleskopinio krautuvo būtinumo ir reikalingumo ūkio veikloje. Todėl 2023-10-04 išsiųstame paklausime pasiūlyta įsigyti investicijas su mažesniais techniniais parametrais, kurios atitiktų ūkio gamybinį potencialą bei pateikti naujus komercinius pasiūlymus. 2023-10-10 atsakyme pareiškėja pažymėjo, kad „išsamiai aprašė ir pagrindė investicijų poreikį atliko investicijų rinkos ir technologinę analizę pagal esamo ir numatomo ūkio dydį, parenkant racionaliausius ir efektyviausius sprendinius“ bei pateikė paaiškinimus.

2023-11-10 pareiškėjai pakartotinai siūstas paklausimas, kuriame pasiūlyta sutikti/nesutikti su nustatyta mažesne paramos suma, kadangi, tęsiant Paraiškos vertinimą, nustatyta, kad numatytas įsigyti 4200 kg keliamosios galios teleskopinis krautuvas su priedais ir 3,7 kub. m. talpos šiaudų skleistuvas nėra pagrįsti ir tokios galios bei pobūdžio nėra būtini ūkio veikloje. Pareiškėjos numatytas žemės ūkio sektorius – mėsinė gyvulininkystė, todėl 4200 kg keliamosios galios krautuvas numatytiems ūkio darbams atlikti nėra būtinas, nes (viešai skelbiama informacija) vidutiniškai šieno rulono svoris yra 300-400 kg, šienainio rulono svoris yra 400-750 kg. Planuojant dirbti su ištiesta strėle, krautuvo keliamoji galia taip pat nėra pagrįsta, kadangi numatyto teleskopinio krautuvo keliamoji galia, esant net pilnai išstumtai strėlei, yra 1575/1675 kg. Numatytas įsigyti 4200 kg keliamosios galios teleskopinis krautuvas yra susijęs ne tik su gyvulininkystės veiklos vykdymu. Įgyvendinimo taisyklių 13 punkte pažymėta, kad tuo atveju, kai projekto investicijos yra susijusios ne tik su to konkretaus žemės ūkio sektoriaus veiklos vykdymu ir yra nepagrįstas jų būtinumas to konkretaus žemės ūkio sektoriaus veiklai vykdyti, investicijos nefinansuojamos. Be to, pateiktame viename iš dviejų 3600 kg keliamosios galios teleskopinio krautuvo mažiausios kainos komerciniame pasiūlyme (AB „Lytagra“) nurodyta kaina 125 000 Eur be PVM, kuri 26 proc. viršija nustatytą vidutinę rinkos kainą. Ūkininkės galvijai ūkyje laikomi laisvai, ganymo sezonu nuo birželio iki spalio pabaigos ganomi ganyklose, žiemos sezonu laikomi įrengtoje mociono aikštelėje su pastatyta pavėsiene. Kadangi gyvuliai ištikus metus būna lauko sąlygomis, ūkis nesinaudoja ūkiniais pastatais, ši investicija nepagrįsta ir nėra būtina kreikti lauko aikštelę (mocioną).

2023-11-16 gautas atsakymas, kuriame pareiškėja nurodo, jog projekte numatytos investicijos yra būtinos ir reikalingų parametrų bei projektas atitinka Įgyvendinimo taisyklėse išvardintus prioritetus, tikslines sritis, kompleksinius tikslus.

Įvertinus projekto vertę (331 050,00 be PVM), visas verslo plano įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu sugeneruotas pardavimo pajamas (205 483,00 Eur) ir visas gautas dotacijas (219 600,00 Eur), pardavimo savikainos sumą (221 469,00 Eur) ir bendrųjų ūkio ir pardavimų sąnaudų sumas (91 260,00 Eur), pareiškėjos investicijų atsiperkamumas viršija 10 metų, o tai patvirtina, kad investicijos nėra ekonomiškai pagrįstos ir neatitinka ūkio gamybinio potencialo.

Pareiškėjos buvo prašyta sumažinti pasirinktų investicijų parametrus, kad investicijos atitiktų Pareiškėjos gyvulininkystės ūkio potencialą, bet pareiškėja duomenų nepatikslino.

Vadovaujantis Administravimo taisyklių 71 punktu, jeigu pareiškėjas nesutinka su Agentūros nustatytais maksimalaus dydžio tinkamomis išlaidomis ir paramos suma, ir (arba) atsisako įgyvendinti projektą visa apimtimi (patirti visas būtinas išlaidas), paraiška pripažįstama netinkama ir teikiama svarstyti PAK. Atsižvelgiant į tai, kad Projektas neatitiko Įgyvendinimo taisyklių 13 punkte, 36.1, 36.2 papunkčiuose nustatytų reikalavimų, Ministerijai buvo pateiktas siūlymas Paraišką pripažinti netinkama paramai gauti.

NMA manymu, Potvarkio dalis, kuria Paraiška pripažinta netinkama gauti paramą, yra teisėta ir pagrįsta, todėl šios dalies naikinti skunde nurodytais argumentais nėra teisinio pagrindo (1 t., b. l. 76–82).

Ministerija prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime, kaip ir Agentūra, išdėstė Paraiškos vertinimo metu nustatytas aplinkybes ir susirašinėjimo su pareiškėja, tikslinant duomenis. Dėl skundo argumentų papildomai paaiškino, kad pareiškėja nepagrįstai teikia argumentus Ministerijai dėl negauto atsakymo iš Agentūros. ŽŪM nėra gavusi jokio pareiškėjos paklausimo, skundo ar kitokios informacijos dėl Paraiškos, jos vertinimo ar Agentūros netinkamų veiksmų. Pareiškėjai nebuvo užkirstas kelias skųsti Agentūros darbuotojų veiksmus / neveikimą. ŽŪM neturi jokių duomenų, kad Agentūra būtų netinkamai vertinusi, nuslėpusi informaciją, kad „NMA nepateikė visų bylai reikšmingų aplinkybių ar pateikė klaidinančią informaciją“. ŽŪM tokios informacijos iki šios bylos iškėlimo neturėjo ir šioje byloje neturi ką apie tai pasakyti.

Įvertinus Įgyvendinimo taisyklių 43 punkto, 51.2 papunkčio, Administravimo taisyklių 58–59, 85–86, 92 punktų nuostatas, darytina išvada, kad už paraiškų vertinimą yra atsakinga NMA. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėja šioje byloje skundu teikia argumentus dėl suplanuotų investicijų vertinimo ir atitikimo pareiškėjos turimo ūkio gamybiniam potencialui, akivaizdu, kad dėl tinkamumo vertinimo turėtų būti atsakinga visų pirma NMA. Būtent ji kaip kompetentinga institucija turėtų pareikšti nuomonę šioje byloje ir paaiškinti, kaip buvo atliekamas Paraiškos vertinimas, kodėl ji pateikė PAK neigiamą vertinimo išvadą dėl Paraiškos, taip pat paaiškinti kitas aplinkybes dėl reikiamos informacijos rinkimo, užklausų teikimo. Būtent Agentūra atliko Paraiškos tinkamumo vertinimą, pateikė neigiamą vertinimo išvadą, todėl Ministerija prašo Komisijos pakeisti procesinį Agentūros statusą byloje ir ją laikyti taip pat atsakove.

Dėl Potvarkio ŽŪM paaiškino, kad jame nurodyta, jog projektas neatitinka Įgyvendinimo taisyklių 13 punkte, 36.1, 36.2 papunkčiuose nustatytų reikalavimų, todėl siūloma Paraišką atmesti ir paramos neskirti. Įgyvendinimo taisyklių 13 punkte yra įtvirtinta esminė nuostata, kad tuo atveju, kai projekto investicijos yra susijusios ne tik su to konkretaus žemės ūkio sektoriaus veiklos vykdymu ir yra nepagrįstas jų būtinumas to konkretaus žemės ūkio sektoriaus veiklai vykdyti, tokios investicijos paramos lėšomis nefinansuojamos. Pagal Įgyvendinimo taisyklių 36.1–36.2 papunkčių reikalavimus tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos paraiškoje; taip pat realiai suplanuotos, pagrįstos, atitinkančios pareiškėjo viso ūkio gamybinį potencialą (pvz.: valdomą žemės plotą, ūkinių gyvūnų skaičių ir pan.) ir neviršijančios vidutinių rinkos (jei nenustatyti fiksuotieji įkainiai) kainų (investicijų atitiktį ūkio gamybiniam potencialui pareiškėjas turi pagrįsti Taisyklių 1 priedo VI skyriuje „Tinkamos finansuoti projekto išlaidos“ ir kartu prie su paraiška teikiamų dokumentų, kai įsigyjama žemės ūkio technika, pridėti skaičiavimus, pagrindžiančius įsigijamos žemės ūkio technikos pajėgumo atitiktį ūkio gamybiniam potencialui). Potvarkyje detalai pateikiamos priežastys, kodėl Paraiška buvo atmesta, t. y. pateikiama, kokios informacijos prašė Agentūra, pateikiami pareiškėjos atsakymai, taip pat vertinimai dėl pateiktos informacijos, nurodomi atmetimo motyvai / priežastys. Todėl ŽŪM nesutinka su skundo argumentais, kad Potvarkis neargumentuotas ir nepagrįstas objektyviais duomenimis.

Pareiškėja skunde pateikia deklaratyvius pareiškimus, kurie vertintini kritiškai kaip nepagrįsti, pavyzdžiui, teigiama: „Pareiškėjos ūkyje, norint užtikrinti taisyklių III skyriaus prioritetus pagal 6.1 papunktį BŪTINA ši investicija. Be to pasikonsultavus su specialistais ir gyvulininkystės technologais, su technikos pardavėjais, ir pasakius laikomų galvijų skaičių, vienareikšmiškai visi patikino Pareiškėją, kad pašarų ruošimui reikalingas būtent ritinių presas-vyniotuvas kaip vienas įrenginys, jei norima gauti geresnius priesvorius ir išlaikyti gyvulių sveikatingumą, bei turėti ekonomiškai gyvybingą, bei konkurencingą ūkį“. Pareiškėja nenurodo nei kas jos konsultantai, nei kokia jų kompetencija, nei kokiais šaltiniais vadovaujantis (moksline literatūra, tyrimais, techninėmis specifikacijomis) pateikiama specialistų nuomonė.

Pareiškėja nepagrįstai teigia, kad Sprendime daroma nepagrįsta ir nemotyvuota išvada dėl investicijų netinkamumo, labiau remiantis prielaidomis, o ne moksliniais skaičiavimais (metodika) bei ūkininkavimo technologiniais procesais; jog nėra pateikta kokiais skaičiavimais, kokia metodika remiantis daroma išvada dėl Projekte numatytų investicijų ir jų parametrų reikalingumo. Priešingai, Ministerija, priimdama Potvarkį atsižvelgė į Agentūros atliktą vertinimą dėl išlaidų atitikties gamybiniam potencialui, kurį padarė atsižvelgdama į gamybos apimtis, turimą žemės plotą ir apskaičiavo pareiškėjos įrangos darbo laiką bei padarė išvadą dėl jos reikalingumo ūkiui. Skundo

teiginiai dėl investicijų tinkamumo vertinimo gamybiniam potencialui metodikos nebuvimo yra visiškai nepagrįsti. Įgyvendinimo taisyklių 36.2 papunktyje nurodyti esminiai vertinimo kriterijai (žemės plotas, ūkinių gyvūnų skaičius) pagal kuriuos buvo vertinama investicijų atitiktis gamybiniam potencialui. Taip pat pažymėtina, jog kiekvienas ūkis yra individualus, pareiškėjai palikta galimybė pasirinkti ir kitus vertinimo kriterijus ir pateikti paaiškinimus. Potvarkyje detalai paaiškinta, kokios pareiškėjos suplanuotos investicijos netinkamos, ir kodėl pareiškėjos nurodytas pagrindimas yra abstraktus ir netinkamas. Pareiškėja abstrakčiais teiginiais investicijų tinkamumo gamybiniam potencialui vertinimo metu visiškai neįrodė. Skundo teiginiai dėl vertinimo metodikų nebuvimo yra visiškai nekoreliuojantys su jos abstrakčiais paaiškinimais, duotais vertinimo metu.

Potvarkyje kaip viena iš Paraiškos atmetimo priežasčių nurodoma tai, kad įvertinus projekto vertę, visas verslo plano įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu sugeneruotas pardavimo pajamas ir visas gautas dotacijas, pardavimo savikainos sumą ir bendrųjų ūkio ir pardavimų sąnaudų sumas, pareiškėjos investicijų atsiperkamumas viršija 10 metų, o tai patvirtina, kad investicijos nėra ekonomiškai pagrįstos ir neatitinka ūkio gamybinio potencialo. Pareiškėja teigia, kad šis teiginys daromas metodiškai neteisingai apskaičiuojant investicijų atsipirkimo trukmę. ŽŪM nesutinka su subjektyviu pareiškėjos vertinimu. NMA vertinimo išvadoje nurodė kokius parametrus vertino. Visi šie parametrai ir vertinimo reikšmės pagrįstai leido daryti Agentūros vertintojams išvadą, kad investicijų atsiperkamumas viršija 10 metų, t. y. atsižvelgiant į tai, kad vidutinis grynasis pelnas prognozuojamas 18585 eurų per metus, o investicinio projekto vertė be PVM – 428571,88 eurais, investicijos atsipirkę tik po 23 metų. Pareiškėjos projekto vertinimas pagal aptartus parametrus tik patvirtina, kad investicijos nėra ekonomiškai pagrįstos ir neatitinka ūkio gamybinio potencialo. Ministerija nematė pagrindo abejoti Agentūros pateikta vertinimo išvada.

Paraiškos atmetimo pagrindas yra tai, kad pareiškėja neatitinka Įgyvendinimo taisyklių 36.1 ir 36.2 papunkčių reikalavimų, t. y. investicijos nėra pagrįstos ūkio gamybiniam potencialui, tad nėra ir būtinos. Pareiškėja nepagrįstai siekia įsigyti brangią didelio galingumo ir našumo žemės ūkio techniką, kurios nereikia pagal turimo ūkio gamybinius pajėgumus.

Pareiškėja taip pat nepagrįstai teigia, kad neturėjo galimybės įrodinėti aplinkybių dėl jos tinkamumo paramai gauti. Priešingai, iš vertinimo išvados galima teigti, kad Agentūra Paraiškos vertinimo metu siuntė paklausimus, buvo sudaryta galimybė teikti paaiškinimus, papildomus dokumentus. Pareiškėja nurodo, kad Agentūrai pateikė prašymą ne vėliau kaip 2 val. iki Ministerijos posėdžio pateikti informaciją, tačiau nėra gavusi iš NMA atsakymo. Pareiškėja nepagrįstai suabsoliutina savo teisę gauti informaciją. Įgyvendinimo taisyklių 21.11 papunktyje nurodoma, kad būtent pareiškėjas išpareigoja sudaryti sąlygas institucijų, atliekančių paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą, 2014–2020 m. programos įgyvendinimo priežiūrą, atstovams ar jų įgaliotiems asmenims patikrinti pateiktus duomenis ir atlikti patikrą vietoje, gauti papildomos informacijos apie projektą ir su juo susijusią veiklą nuo paraiškos pateikimo dienos.

ŽŪM nesutinka su argumentais, kad PAK turėjo sudaryti pareiškėjas sąlygas posėdžio metu būti išklausyti ar privalomai kviesti ekspertus ir prašyti jų išvados dėl suplanuotų investicijų tinkamumo atitiktis gamybiniam potencialui. Administravimo taisyklių 98 punkte numatyta, kad į PAK institucinę sudėtį įtraukiami VI ir institucinių partnerių atstovai. Į PAK sudėtį gali būti kviečiami ir ekspertai. Pagal 104 punkto nuostatas, siekdamas užtikrinti tinkamą ir kokybišką paramos paraiškų atranką, PAK gali pateikti rekomendacijas Agentūrai dėl nepriklausomų ekspertų paraiškų vertinimui samdymo bei dėl reikalavimų šiems ekspertams (techninės užduoties). Pagal Administravimo taisyklių 102 punktą, esant poreikiui, sudėtingų projektų atveju, ir pareiškėjui raštu išreiškus norą dalyvauti posėdyje, į posėdžius gali būti kviečiamas ir pareiškėjas ir (ar) jo atstovas. Apibendrinant šias nuostatas, galima teigti, kad jos numato galimybę esant ypatingoms priežastims į PAK posėdžius kviesti pareiškėjus ir jų atstovus, nepriklausomus ekspertus. Tai nėra suprantama kaip pareiga Ministerijai ar PAK privalomai realizuoti šią galimybę. Tai, kad pareiškėja nebuvo pakviesta į PAK posėdį, savaime nereiškia, kad buvo pažeista jos teisė būti išklausyti, tinkamai apginti jos interesus.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Ministerija mano, kad Agentūra tinkamai įvertino Paraišką, ŽŪM pagal turimą informaciją nematė jokio pagrindo abejoti pateikta vertinimo išvada, Agentūros darbuotojų veiksmais bei procedūrų teisėtumu. Potvarkis yra teisėtas ir pagrįstas, atitinkantis VAI 10

straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus, jame nurodytas teisinis ir faktinis pagrindas, kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei motyvai (3 t., b. l. 1–16).

Skundas atmetinas

Pareiškėja 2023-05-02 Agentūrai pateikė Paraišką (1 t., b. l. 84–126) kartu su verslo planu (1 t., b. l. 127–142), siekdama gauti finansavimą projekto „Gyvulininkystės ūkio modernizavimas“ įgyvendinimui. Ginčas byloje kyla dėl Potvarkio, kuriuo patvirtintas Projektų, kuriems neskiriama parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2024-2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ sąrašas, dalies, kuria M. G. pateikta Paraiška atmeta, nusprendžiant paramos neskirti. Apie Potvarkį pareiškėja informuota Agentūros 2024-01-22 raštu (1 t., 52–65; 2 t., b. l. 87–94; 3 t., b. l. 58–66).

Paraiškų pagal priemonę teikimą, reikalavimus pareiškėjams paramai gauti detalizuoja Įgyvendinimo taisyklės, kurių 51.2 papunktyje įtvirtinta, kad tais atvejais, kai projekto vertė viršija 300 000 Eur be PVM, Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, kurias teikia Ministerijai, o jos sudarytas PAK svarsto projektus ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinių ir (arba) nefinansuotinių projektų. Vadovaujantis PAK rekomendacijomis, sprendimą dėl paramos skyrimo arba neskirimu priima žemės ūkio ministras ar jo įgaliotas asmuo. Įgyvendinimo taisyklių 43 punkte įtvirtinta, kad paraiškų pildymas, registravimas ir vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Šių taisyklių 58–59 punktuose, 85–86, 92 punktuose išdėstytos iš esmės analogiškos nuostatos, papildomai nustatant, kad parama gali būti skiriama tiems projektams, kuriems ją skirti rekomendavo PAK. VI (Ministerija) gali atsisakyti skirti paramą PAK rekomenduotai paraiškai, jei yra svarbių priežasčių. Neigiamai įvertintų paramos paraiškų vertinimo išvados turi būti suderintos su Agentūros Teisės departamentu.

Nurodytas teisinis reguliavimas reiškia, jog Agentūra paraiškų vertinimo procese atlieka tarpinius paraiškų vertinimo veiksmus, tuo tarpu galutinį sprendimą priima ministras ar jo įgaliotas asmuo (šiuo atveju kancleris), remiantis PAK rekomendacijomis. Pažymėtina, kad pareiškėja, nors skunde teigia, kad iš Agentūros negavo prašytų dokumentų (atsakymo į jos prašymą), skunde reikalavimo, kad Agentūra jai pateiktų atsakymą (dokumentus) nesuformulavo bei atsakove Agentūros neįvardijo. Atsižvelgiant į tai, jog galutinį sprendimą priėmė Ministerija, Agentūros, kaip atlikusios tarpinius paraiškos vertinimo veiksmus, statusas (trečiasis suinteresuotas asmuo) byloje yra tinkamas bei nėra pagrindo šį statusą pakeisti į atsakovo, kaip to prašoma ŽŪM atsiliepime.

Sprendimu Paraiška atmeta kaip neatitinkanti Įgyvendinimo taisyklių 13 punkte, 36.1, 36.2 papunkčiuose nustatytų reikalavimų, taip pat vadovaujantis Administravimo taisyklių 71 punktu. Kaip nurodoma Sprendime, Paraiška vertinta ir vadovaujantis Įgyvendinimo taisyklių 19 punktu, Administravimo taisyklių 4.30 papunkčiu, 46, 47, 59 punktais. Paminėtose Įgyvendinimo taisyklių teisės normose nustatyta, jog pareiškėjui suteikiamos paramos dydis apskaičiuojamas pagal 24 punkte nustatytą paramos intensyvumą tam žemės ūkio sektoriui, į kurį pareiškėjas numato investuoti, ir projekte numatytos investicijos *yra susijusios su to konkretaus žemės ūkio sektoriaus veiklos vykdymu ir pagrįstas jų būtinumas to konkretaus žemės ūkio sektoriaus veiklai vykdyti <...>*. Tuo atveju, kai projekto investicijos *yra susijusios ne tik su to konkretaus žemės ūkio sektoriaus veiklos vykdymu ir yra nepagrįstas jų būtinumas to konkretaus žemės ūkio sektoriaus veiklai vykdyti, tokios investicijos paramos lėšomis nefinansuojamos* (13 punktas). Pagal priemonės veiklos sritį remiami žemės ūkio sektoriai: pieninė galvijininkystė (11.1 papunktis); mėsinė gyvulininkystė, įskaitant mėsinę galvijininkystę, avininkystę, ožkininkystę, triušininkystę, kiaulininkystę, paukštininkystę, įskaitant kiaušinių gamybą, ir kiti gyvulininkystės sektoriai (11.2 papunktis); sodininkystė, daržininkystė ir uogininkystė (11.3 papunktis); kiti augalininkystės sektoriai (11.4 papunktis).

Paraiškos tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų) (19 punktas). Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos: *būtinoms projektui vykdyti ir*

numatytos paraiškoje (36.1 papunktis); *realiai suplanuotos, pagrįstos, atitinkančios pareiškėjo viso ūkio gamybinį potencialą (pvz.: valdomą žemės plotą, ūkinių gyvūnų skaičių ir pan.) ir neviršijančios vidutinių rinkos (jei nenustatyti fiksuotieji įkainiai) kainų* (investicijų atitiktį ūkio gamybiniam potencialui pareiškėjas turi pagrįsti Taisyklių 1 priedo VI skyriuje „Tinkamos finansuoti projekto išlaidos“ ir kartu prie su paraiška teikiamų dokumentų, kai įsigyjama žemės ūkio technika, pridėti skaičiavimus, pagrindžiančius įsigyjamos žemės ūkio technikos pajėgumo atitiktį ūkio gamybiniam potencialui) (36.2 papunktis). Šių taisyklių 1 priedo VI skyriuje nurodyta, kad turi būti pagrindžiamas išlaidų būtinumas projektui įgyvendinti ir susietumas su ūkio gamybinio potencialu; paaiškinama, kaip investicija pagerins bendrus valdos veiklos rezultatus ir padės padidinti valdos konkurencingumą.

Administravimo taisyklių 4.30 papunktyje apibrėžta, jog tinkamos finansuoti išlaidos – realiai suplanuotos, pagrįstos, projektui įgyvendinti būtinos ir ES bei nacionalinių teisės aktų nustatytus reikalavimus atitinkančios išlaidos, ne didesnės už tam tikrų prekių, paslaugų ar darbų vidutines rinkos kainas <...>. Pagal 46 punktą, visos pateiktos paramos paraiškos turi būti vertinamos pagal Priemonių įgyvendinimo taisyklėse nustatytas tinkamumo sąlygas ir reikalavimus.

Nagrinėjamu atveju Paraiškoje (1 t., b. l. 88) nurodytas žemės ūkio sektorius – gyvulininkystė, žemės ūkio šaka – pieninė galvijininkystė (*Komisijos pastaba – ši informacija laikytina klaida, nes iš kitų Paraiškos duomenų matosi, kad paramos prašoma mėšinei galvijininkystei*). Pažymėta, kad ūkis nuo 2022 m. vykdo ekologinę gamybą. Projekte numatytos investicijos – teleskopinis krautuvas su priedais (125 000 Eur be PVM), ritinių presas-vyniotuvas (119 350 Eur be PVM), pasėlių priežiūros akėčios su išsėjimu (19 400 Eur be PVM), priekaba platforma rulonams vežti (19 500 Eur be PVM), šiaudų skleistuvas (23 000 Eur be PVM), augalinių liekanų smulkintuvas (12 800 Eur be PVM), vartytuvas (12 000 Eur be PVM). Bendra investicijų vertė – 400 570,50 Eur be PVM, prašoma 231 735 Eur paramos (1 t., b. l. 97–102). Paraiškoje, be kita ko, pagrindžiant ir reikalingumą įsigyti teleskopinį krautuvą, nurodyta, kad valda šiuo metu turi 84 ha žemės ūkio naudmenų, didžioji dalis – pievos ir ganyklos; už paramos lėšas bus įsigyta technika, kurią naudojant ūkyje žemės dirbimui bus pakeistas cheminių preparatų naudojimas; nuo 2022 m. ūkyje pereita prie ekologinio ūkininkavimo; laukai sėjai dirbami neariminiu būdu; galvijai laikomi laisvai, užtikrinant jiems užuovėją ir pastogę nuo lietaus; ūkyje šiuo metu yra laikoma 70-80 galvijų vidutiniškai per metus, jų priežiūra susideda iš šėrimo darbų, žiemos sezono, mėšlo tvarkymo, taip pat javų krovos darbų; jų pašaro poreikis per metus sudaro stambiųjų pašarų 400-500 t, grūdinių pašarų – 20-25 t; šiuos visus darbus reikia atlikti kiekvieną dieną; pašarų gamyboje yra labai svarbios oro sąlygos, tenka darbus atlikti neskaičiuojant valandų, todėl svarbu turėti našią techniką, su kuria būtų galima pasigaminti pašarą per kuo trumpesnę laiką; visos suplanuotos investicijos yra paskaičiuotos pagal ūkio poreikius ir gamybinį potencialą; šiai dienai teleskopinis krautuvas žiemos sezonu naudojamas iš šalia ūkininkaujančių ūkių, tačiau ūkininkai sensta, atsisako ūkių, todėl artimoje perspektyvoje nebebus kuo pakeisti skolintos technikos; neturint ūkyje teleskopinio krautuvo, nebus galimybės tęsti prisiimtų įsipareigojimų ir toliau ūkininkauti; ši investicija yra gyvybiškai reikalinga ūkyje, tai kiekvienos darbo dienos įrankis; su krautuvu ūkyje bus atliekami tokie darbai kaip gyvulių šėrimas žiemos sezonu, mėšlo tvarkymas, stambiųjų pašarų krovos ir parvežimo iš laukų darbai, sėjos ir kūlimo metu grūdų krovos darbai. Dėl būtinybės įsigyti šiaudų skleistuvą paaiškinta, kad norint užtikrinti gyvulių gerovę, šiaudai paklotui klojami rankiniu būdu, kas fiziškai atlikti yra gan sudėtinga, nėra tolygiai paskirstomas paklotas, šiaudų sunaudojamas didelis kiekis, klojimo metu galvijams papildomas trikdys; įsigijus investiciją, kuri šiaudus susmulkins ir pūtimo metodu paskleis gyvulių žiemojimo vietoje, bus padidintas darbų našumas, užtikrinamos geresnės sąlygos galvijams; ši investicija taip pat bus naudojama užtikrinant tinkamą mėšlo sandėliavimo mėšlidėse reikalavimą, t. y. mėšlo sandėliavimo krūvos padengiamos sausais šiaudais (1 t., b. l. 89; 98; 101).

Kartu su Paraiška pateiktame atliktų skaičiavimų, kuriuo pagrindžiama numatytų įsigyti investicijų atitiktis ūkio gamybiniam potencialui, dokumente nurodyta, kad pareiškėja su šiaudų skleistuvu (talpa 3,7 m³/2 rulonai) planuoja skleisti šiaudus galvijų 30x30 m aptvare ir 20x20 m mėšlidėje, kurioje kompostuojamas mėšlas; skleidimo atstumas iki 18 m, skleidimo laikas 20 min. Teleskopinis krautuvas (keliamoji galia 4,1 t) su ištiesta strėle reikalingas krovos darbams,

kasdieniniam galvijų šėrimui, mėšlo tvarkymui; grūdų krova kūlimo sezonu nusimatyta iki 5 d. d. per metus, grūdų krova sėjos metu – iki 5 d. d., mėšlo mėžimo darbai 14 d. d. per metus, stambiųjų pašarų išvežimas iš laukų – iki 5 d. d., galvijų šėrimo darbai – 365 dienos per metus. Ūkio gamybos apimtys krovos darbams nurodytos 1000 rulonų sezonui, 80 t grūdų (2 t., b. l. 105).

Agentūra 2023-08-30 paklausime pareiškėjai, be kita ko, nurodė, kad ji planuoja įsigyti teleskopinį krautuvą, tačiau komerciniuose pasiūlymuose krautuvai siūlomi su palečių šakėmis, rulonų griebtuvu, kaušu su prispaudimu (pareiškėjos prašoma patikslinti paraišką ir verslo planą, nurodant teleskopinio krautuvo padargų (priedų) parametrus, bei pateikiant pagrindimą). Pažymima, kad pateiktame dokumente „Numatytų įsigyti investicijų pajėgumas, ūkio gamybos potencialas (apimtys), atitiktis“ rašoma, jog ūkyje tvarkoma 30 ha pievų, per 1 d. d. nušienaujama 20 ha ir presuodubliu per 1 d. d. būtų surulonuota 160 rulonų; vadinasi įsigytas presas ūkyje dirbtų 1,5 d. d. per metus. Ekologinių akėtėlių (plotis 12 m) našumas 6 ha/h, ūkyje dirbama 80 ha pasėlių, aeruojama 1-2 k., vadinasi jos dirbtų $80 \times 2 / 6 = 26$ val. per metus (pareiškėjos klausinama, ar šios investicijos tikrai atitinka ūkio gamybinį potencialą bei prašoma pateikti argumentuotus visų planuojamų įsigyti investicijų pagrindimus) (1 t., b. l. 184–188).

Pareiškėja, atsakydama į paklausimą, 2023-09-06 rašte, be kita ko, paaiškino, kad šiaudų skleistuvo (smulkintuvo) funkcija yra susmulkinti šiaudų ruloną ir pūtimo būdų šiaudus paskleisti. Teleskopinis krautuvas be priedų, kaip technika, darbo požiūriu yra bevertė investicija, kadangi ši technika naudojama krovos darbams atlikti, tad kartu yra įtraukti šie padargai: - palečių šakės (keliamoji galia 4500 kg) naudojamos grūdų krovos darbams, keliant didmaišius pilant sėklą į sėjamašias, iškraunat ūkiui reikalingas atsargas atvežus tiekėjams, šiuo metu tai ūkyje daroma rankomis, ar nesėkmingo veršjavimosi metu, pvz. karvei iškritus gimdai ar pažeidus galinius kojų klubų sąnarius reikia gyvulį pakelti, tai taip pat daroma šių šakių pagalba apjuosiant karvę diržais; - rulonų griebtuvai (skersmuo iki 1,80 m) – tai kasdieninis darbo įrankis naudojamas galvijų šėrime, paduodant šieno ar šienainio ruloną gyvuliams į šėryklas; taip pat teleskopinio krautuvo su rulonų griebtuvu naudojimas yra vežant rulonus iš laukų į sandėliavimo vietą; - kaušas su prispaudimu (talpa 1,66 m³) naudojamas grūdų krovime bei mėšlo tvarkyme. Pareiškėja taip pat detalizavo, kad ūkyje yra tvarkoma 30 ha pievų, kurios šienaujamos 2-3 kartus per metus, kad paruošti kokybišką pašarą reikia taikytis prie orų, bei nušienautą plotą suvynioti kuo skubiau. Žemės ūkio specifika yra tai, kad darbai nėra kaip prie staklių, kai visus metus darbas lygiaverčiai pasiskirsto. Reikia išmaitinti galvijus visus metus, tam reikia pasiruošti apie 200 t stambiųjų pašarų kurie turi būti kokybiški, o pašaro kokybė bus tik tada kai laiku, neperaugusi žolė bus nušienaujama ir neperdžiūvusi bus suvyniojama į šienainio rulonus. Darbai turi būti atliekami našiai, atsižvelgiant į darbų poreikį bei orus, tik darbų našumas leidžia pasiekti norimus prioritetus, bei tikslus, kurie yra įvardinti taisyklių III skyriuje. Ūkyje pasigamintų pašarų 1 metams yra sunaudojama apie 120 t šienainio, apie 90 t šieno, apie 10 t grūdų. Galvijai ūkyje laikomi laisvai, ganymo sezonu nuo birželio iki spalio pabaigos ganomi ganyklose, žiemos sezonu laikomi įrengtoje mociono aikštelėje (2 t., b. l. 1–5). Kartu su šiuo atsakymu pareiškėja pateikė komercinius pasiūlymus, tame tarpe, ir du teleskopinio krautuvo pasiūlymus, kuriuose siūloma kaina 125 000 Eur be PVM ir 126700 Eur be PVM (2 t., b. l. 14–21).

NMA 2023-10-04 rašte „Dėl reikiamų dokumentų pateikimo/duomenų tikslinimo“ pareiškėjai nurodė, kad gavus atsakymą į paklausimą, tęsiant Paraiškos vertinimą, vadovaujantis Paraiškoje, verslo plane ir atsakyme į paklausimą pateikta informacija nustatyta, kad numatytos įsigyti investicijos – 4200 kg keliamosios galios teleskopinis krautuvai su priedais (palečių šakėmis, kaušu su prispaudimu, rulonų griebtuvu), ritinių presas-vyniotuvai (rinktuvo plotis 2,30 m), 20 000 kg keliamosios galios priekaba platforma, 12 m darbinio pločio pasėlių priežiūros akėčios su išsėjimu neatitinka ūkio gamybinio potencialo. Paraiškos vertinimo metu nustatyta, kad pagal ūkio veiklos apimtį (dirbamos žemės ir pievų bei ganyklų plotus, laikomų ir numatytų laikyti gyvulių skaičių projekto įgyvendinimo ir kontrolės metais) šios žemės ūkio technikos ir padargų parametrai yra per dideli. Vadovaujantis Įgyvendinimo taisyklių 36.2 papunkčiu, tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos yra „realiai suplanuotos, pagrįstos, atitinkančios pareiškėjo viso ūkio gamybinį potencialą (valdomą žemės plotą, ūkinių gyvūnų skaičių ir pan.) ir neviršijančios vidutinių rinkos (jei nenustatyti fiksuotieji įkainiai) kainų (investicijų atitiktį ūkio gamybiniam potencialui pareiškėjas turi pagrįsti).

Pateiktame skaičiavimų *dokumente pareiškėja nepagrindžia tokios galios investicijų poreikio. Agentūra siūlo įsigyti minėtas investicijas su mažesniais techniniais parametrais, atitinkančiais realius ūkio poreikius bei pateikti naujus komercinius pasiūlymus. Atitinkamai turėtų būti pateikti pakoreguoti visi susiję Paraiškos ir verslo plano duomenys. Administravimo taisyklių 64 punkte įtvirtinta, kad jeigu dalis išlaidų yra nepagrįsta, Agentūra turi paprašyti pareiškėjo pagrįsti šių išlaidų tinkamumą finansuoti. Jei per nustatytą terminą pareiškėjas nepateikia prašomos informacijos dėl išlaidų tinkamumo ir būtinumo arba jo pateikta informacija nepagrindžia išlaidų tinkamumo ir būtinumo, nepagrįstos išlaidos laikomos netinkamomis finansuoti. Agentūra apie tai informuoja pareiškėją ir suderina su juo, ar jis sutinka visa apimti įgyvendinti projektą (patirti visas būtinas išlaidas). Paprašė atsakant į paklausimą raštu informuoti, ar pareiškėja sutinka/nesutinka įsigyti investicijas su mažesniais techniniais parametrais (2 t., b. l. 32–36).*

Pareiškėja 2023-10-09 rašte Agentūrai, be kita ko, nurodė, kad 2023-10-04 raštas yra nemotyvuotas, neaiškus, nėra pateikta jokia metodika remiantis kuria daroma nepagrįsta išvada dėl projekte numatytų investicijų ir jų parametru reikalingumo. Paaiškino, kad išsamiai aprašė ir pagrindė investicijų poreikį, atliko investicijų rinkos ir technologinę analizę pagal esamo ir numatomo ūkio dydį, parenkant racionaliausius ir efektyviausius sprendinius. Rengiant Paraišką, iš tiekėjų buvo gauti 3600 kg ir 4200 kg keliamosios galios krautuvo komerciniai pasiūlymai. Kadangi tik iš dviejų tiekėjų gavo 3600 kg keliamosios galios komercinius, o 4200 kg gavo tris komercinius, kai investicijų kaina nuo keliamosios galios nesikeitė, su Paraiška pateikė tuos, kuriuos turėjo tris. Kadangi ūkyje svarbesnis parametras yra strėlės ilgis, keliamoji galia gali būti ir mažesnė, nurodė teikianti du komercinius pasiūlymus, kurie buvo gauti ruošiantis Paraiškai. Šiai dienai nėra nei vieno gyvulininkystės ūkio, kad pašarus gamintų senoviniu būdu, rankomis krautu į kūgius, daržines. Pašarai šiuolaikiniuose ūkiuose gaminami ritiniais, pareiškėjos ūkis ne išimtis. Jos ūkyje, pagal taikomą ūkio darbų specifiką, reikalingas ne mažesnis nei 7-9 metrų kėlimo aukštis. Mažesnės strėlės krautuvas ūkyje nėra tinkama investicija, kadangi gyvuliai šeriami šėryklose (ne šėrimo takuose). Šėryklos stovi elektriniuose aptvaruose. Tam, kad galvijai ēsdamas (o jie stumdosi prie šėryklos) nesiliestų prie elektros, šėryklos stovi saugiu atstumu nuo elektrinio aptvaro. Taip pat tam, kad darbuotojui būtų užtikrinama darbo sauga ir be reikalo netrikdomi galvijai, jie šeriami paduodant ruloną stovint su krautuvu išorinėje aptvaro pusėje. Kraunant šieno ir šiaudų rulonus ūkyje formuojami siauresnio pagrindo aukštesni kūgiai, taip mažiau susigadina pašaro, nes apatiniai rulonai nukenčia nuo žiemos oro sąlygų ir iki pavasario dažnas nebūna tinkamas naudoti, taip pat kraunant didmaišius, kurių aukštis yra 1,6 – 2,35 metro, kurie kraunami į priekabas, kurios aukštis būna ne mažiau kaip 2,5 m, reikia juos iškelti ne mažiau kaip 4,5 - 5,5 metro. Ūkyje susidaro 1100 tonų mėšlo, kurį reikia pakrauti, tad krovos darbų yra daug. Įvertinus visus šiuos faktus pasirinkta investicija galėtų būti nuo 3600 kg iki 4200 kg keliamosios galios ir strėlės kėlimo aukštis 7,0-9,0 m ir tai atitiks ūkio gamybinį potencialą (2 t., b. l. 37–39).

2023-11-10 rašte NMA pareiškėjai nurodė, jog tęsiant Paraiškos vertinimą, vadovaujantis Paraiškoje, verslo plane ir atsakymuose į paklausimus pateikta informacija, nustatyta, kad numatytas įsigyti 4200 kg keliamosios galios teleskopinis krautuvas su priedais (palečių šakėmis, kaušu su prispaudimu, rulonų griebtuvu), kurio įsigijimo kaina yra 125 000,00 Eur be PVM ir 3,7 kub. m. talpos šiaudų skleistuvas, kurio įsigijimo kaina yra 23 000 Eur be PVM, *nėra pagrįsti ir tokios galios bei pobūdžio nėra būtini ūkio veikloje*, kadangi pagal su Paraiška pateiktą dokumentą „Numatytų įsigyti investicijų pajėgumas, ūkio gamybos potencialas (apimtys), atitiktis“ grūdų krova kūlimo sezonu nusimatyta iki 5 d. d. per metus, grūdų krova sėjos metu - iki 5 d. d., mėšlo mėžimo darbai 14 d. d. per metus, stambiųjų pašarų išvežimas iš laukų – iki 5 d. d., galvijų šėrimo darbai – 365 dienos per metus. Ūkio gamybos apimtys krovos darbams nurodytos 1000 rulonų sezonui, 80 t grūdų. Tačiau pagal verslo plane, Paraiškoje pateiktus duomenis ataskaitiniais metais ūkyje užauginta 24,255 t kviečių, 11,76 t rapso, 2,61 t avižų, t. y. viso tik 38,625 t grūdų. Atsakyme į paklausimą detalizuota, jog 7,72 ha dobilų plote buvo pagaminta 40,9 t šienainio (derlingumas 5,3 t/ha), 12,31 ha žolinio mišinio plotas buvo nuganytas, iš 36,13 ha pievų ploto pagaminta 90 t šieno ir 80 t šienainio (derlingumas 4,7 t/ha), kas sudaro 591 ruloną (40,9x1000/450=91; 90x1000/300=300; 80x1000/400=200), kai pašarų rulono svoris svyruoja nuo 300-330 kg (šieno) ir 400-500 kg

(šienainio). Projekto įgyvendinimo ir kontrolės metais žemės plotų neplanuojama didinti, kis tik jų struktūra – 11 ha mažės ariamos žemės, daugės pievų ir ganyklų. Iš numatyto 48 ha pievų ploto planuojama pagaminti 90 t šieno ir 90 t šienainio, kas sudarys 525 rulonus ($90 \times 1000 / 300 = 300$ ir $90 \times 1000 / 400 = 225$), iš 12 ha numatyto auginti dobilų ploto planuojama pagaminti 63,6 t šienainio, kas sudarys 142 rulonus ($12 \times 5,3 = 63,6 \times 1000 / 450 = 142$), viso 667 rulonai. Projekto įgyvendinimo metais planuojama užauginti 33,5 t grūdų (3 t kviečių, 15,3 t kvietrugių, 9,6 t avižų bei 5,6 t grikių).

Taip pat NMA rašte nurodyta, kad pagal Įgyvendinimo taisyklių 35.1 papunktį, tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiami trys skirtingų tiekėjų komerciniai pasiūlymai ir (arba) galimų tiekėjų interneto tinklalapių ekrano nuotraukos su nurodytomis kainomis (angl. „Print Screen“) (su lygiaverčiais (gali skirtis ne daugiau kaip 10 procentų, lyginant su mažiausios kainos pasiūlyme nurodytais parametrais) išlaidų pagrindines technines savybes apibūdinančiais techniniais parametrais), kuriais pagrindžiama visa prašoma paramos suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą. Be to, pateiktame viename iš dviejų 3600 kg keliamosios galios teleskopinio krautuvo mažiausios kainos komerciniame pasiūlyme (AB „Lytagra“) nurodyta kaina 125 000 Eur be PVM, kuri 26 proc. viršija nustatytą vidutinę rinkos kainą. Administravimo taisyklių 66 punkte nurodyta, jog laikydamasis racionalaus lėšų panaudojimo principo, pareiškėjas turi imtis visų priemonių įsigyti investicijas kainomis, ne didesnėmis už atitinkamų prekių, paslaugų, darbų vidutinės rinkos kainas. Agentūra, nustatydamą tinkamų finansuoti išlaidų sumą, turi teisę palyginti mažiausio komercinio pasiūlymo konkrečiai investicijai kainą su atitinkamos prekės, paslaugos, darbo vidutine rinkos kaina. Pareiškėjos nusimatytas žemės ūkio sektorius – mėsinė gyvulininkystė, todėl 4200 kg keliamosios galios krautuvą numatytiems ūkio darbams atlikti nėra būtinas, nes (viešai skelbiama informacija) vidutiniškai šieno rulono svoris yra 300-400 kg, šienainio rulono svoris yra 400-750 kg. Planuojant dirbti su ištiesta strėle, krautuvo keliamoji galia taip pat nėra pagrįsta, kadangi nusimatyto teleskopinio krautuvo keliamoji galia esant net pilnai išstumtai strėlei yra 1575/1675 kg. Vadovaujantis Verslo plano informacija apie produkcijos gamybą ir pardavimus, augalininkystės užauginta produkcija yra numatyta parduoti ir gauti pardavimo pajamas, todėl negali būti remiama. Dėl šiaudų skleistuvo NMA rašte pažymėta, jog kadangi gyvuliai ištikus metus būna lauko sąlygomis, pareiškėja nesinaudoja ūkiniais pastatais, ši investicija nėra būtina verslo plano įgyvendinimui, t. y. kreikti lauko aikštelę (mocioną) nėra būtinas šiaudų skleistuvas.

Apibendrinusi tai, kas išdėstyta, NMA nurodė, kad vertinimo metu nustatytos nepagrįstos ir netinkamos finansuoti išlaidos: teleskopinis krautuvą (keliamoji galia ne mažiau 4200 kg) su priedais (palečių šakėmis, rulonų griebtuvu, kaušu su prispaudimu) – 125 000,00 Eur; šiaudų skleistuvas McHale C460 (talpa 3,7 kub.m) – 23 000,00 Eur; viso nepagrįstų ir netinkamų finansuoti išlaidų suma – 148 000,00 Eur be PVM. Nustatytos tinkamomis finansuoti išlaidos yra 183 050 Eur be PVM ir 128 135,00 Eur paramos suma. Pacitavusi Administravimo taisyklių 64, 71 punktus, Agentūra pareiškėjos paprašė, atsakant į paklausimą, informuoti ar ji sutinka visa apimti įgyvendinti projektą (patirti visas būtinas išlaidas), turėdama mažesnę paramos sumą. Tuo atveju, jeigu sutinka, NMA prašė pateikti patikslintus paraiškos ir verslo plano duomenis, nuosavų ar skolintų lėšų pagrindimo dokumentus per tris darbo dienas (2 t., b. l. 40–44).

2023-11-16 atsakyme pareiškėja nurodė, jog projekte numatytos investicijos yra būtinos ir reikalingų parametrų bei projektas atitinka Įgyvendinimo taisyklėse išvardintus prioritetus, tikslines sritis, kompleksinius tikslus. Papildydama pagrindimą dėl investicijų reikalingumo, dėl teleskopinio krautuvo paaiškino, kad teleskopinis krautuvą bus perkamas viešo konkurso būdu, kurio metu bus įsigyta mažiausiomis kainomis pagal reikalingus parametrus, iš kurių pagrindiniai: krautuvo strėlės kėlimo aukštis nemažiau 7 metrų ir keliamoji galia iki 4200 kg. Šie du parametrai yra sietini vienas su kitu, nes norint vykdyti darbus su krautuvu, kurio strėlės kėlimo aukštis būtų nemažesnis, negu 7 metrai, atitinkamai gamintojas parenka keliamąją galią, kad technika nepasiverstų, net tokiai technikai montuojama apsaugos sistema nuo krentančių objektų, taip pat apsauga nuo plunžerio kritimo hidraulinės sistemos gedimo metu. Parametras pasirinktas 4,2 t, kadangi ne tik pašarą reikia paduoti, bet sunkiausias darbas, kurį kaip tik buvo dirbama kelias savaites, yra mėšlo krovimas, sutrypto mėšlo aukštis būna apie 1,3 m ir jį pakelti nuo žemės (atlupti) būna sudėtinga. Šiuo metu skolintu krautuvu, kurio galia 2,6 t, šio darbo atlikti nėra galimybės, todėl kasmet kreipiamasi ūkininko pagalbos iš kito

rajono, kuris darbą atlieką su 4 t krautuvu. Dėl šiaudų skleistuvo paaiškino, kad gyvulius laiko ištisus metus laisvai, ganyklose arba mociono aikštelėse (penimi galvijai ištisus metus laikomi mociono aikštelėse). Laikant mociono aikštelėse reikia pakreikti gyvuliams pastogėse, kur jie nakvoja, veršiuojasi ir rudenį, žiemą, pavasarį slepiasi nuo šlapdribos, blogų oro sąlygų, o vasarą nuo kaitros, bei krušos. Argumentas, kad ūkyje nėra pastatų, kuriuose reiktų skleisti šiaudus, yra klaidingas. Skleidžiant šiaudus su skėstuvu uždaroje patalpose sudaromos kenksmingos sąlygos galvijams, nuo skleidžiamų šiaudų kyla dulkės ir patenka į gyvulių kvėpavimo takus. Pagal NMA logiką pareiškėja suprastų, kad gyvulius turi laikyti mėšlo ir srutų sancaupose. Mociono laikotarpiu (nors aikštelės plotas yra 1 ha) gyvuliai nevaikšto po ganyklas, jie laikosi ir būriuojasi prie šėryklų ir visas mėšlas kaupiasi koncentruotoje teritorijoje. Vandens girdyklos įrengtos pastogėje. Tad gyvuliams nėra poreikio vaikščioti po visą 1 ha ploto mociono aikštelę, jie būriuojasi pastogėje, arba apie šėryklas ir jei nebus reikiami šiaudai (tas dabar daroma rankiniu būdu) galvijai skęs savo srutose. Su užklausu gautas pasiūlymas įsigyti teleskopinį krautuvą ir šiaudų skleistuvą už savas lėšas ir dar investuoti papildomai apie 100 000,00 Eur, yra nerealus, nepagrįstas (2 t., b. l. 47–49).

Agentūros specialistė užpildė ir 2023-12-18 pasirašė Paraiškos vertinimo ataskaitą, kurioje pateikė išvadą, kad projektas netinkamas gauti paramą (2 t., b. l. 50–74). NMA pateikė ŽŪM paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę, kurioje, be kitų, nurodyti ir M. G. Paraiškos vertinimo rezultatai – siūloma Paraišką pripažinti netinkama paramai gauti. Pateikta išvada dėl M. G. Paraiškos, suderinta su NMA Teisės departamento Teisėkūros ir teisės taikymo skyriaus patarėju (2 t., b. l. 75–82; 3 t., b. l. 21–33). 2024-01-04 įvyko Ministerijos PAK posėdis, nuspręsta siūlyti Paraišką pripažinti netinkama paramai gauti (2024-01-08 posėdžio protokolas Nr. 8D-7(5.50); 3 t., b. l. 34–42).

Atsižvelgdamas į PAK posėdžio protokolą, ŽŪM kancleris priėmė Potvarkį, kurio patvirtintame paraiškų sąrašė nurodomi motyvai ir dėl M. G. paraiškos atmetimo – nurodyta, kad ataskaitiniais metais pareiškėjos ūkis generavo 25 317 Eur pardavimo pajamų, iš jų mėsinės gyvulininkystės pajamos sudarė 57,18 proc. (14 477 Eur), augalininkystės pajamos – 42,82 proc. (10 840 Eur), 40 667 Eur ūkis gavo pajamų dotacijų. Agentūros portalo duomenimis, Paraiškos teikimo metais pareiškėja deklaravo 89,05 ha žemės ūkio naudmenų, iš kurių 48,7 ha sudaro pievos, 36,28 ha ariamoji žemė bei 4,07 ha netinkami paramai plotai ir kraštovaizdžio elementai. Nuosavybės teise valdoma 7,63 ha ŽŪN, likę 81,42 ha – nuomos / panaudos teise. Prognozinis laikotarpis plotų neplanuojama didinti. Ataskaitiniais metais vidutinis metinis ūkinių gyvūnų skaičius buvo 88 vnt. Numatoma, kad projekto įgyvendinimo pabaigoje vidutinis metinis ūkinių gyvūnų skaičius sieks 93 vnt., projekto kontrolės metais – 99 vnt. Verslo plano įgyvendinimo (2024) metais ūkyje numatyta parduoti 19 vnt. galvijų nuo 12 iki 24 mėn. ir 2 vnt. bulių vyresnių kaip 24 mėn., iš viso gauti 21 000 Eur gyvulininkystės pajamų. Kontrolės laikotarpio pabaigoje (2029 m.) planuojama parduoti 23 vnt. galvijų iki 12 mėn. ir 4 vnt. bulių vyresnių kaip 24 mėn., iš viso gauti 27 000 Eur pardavimo pajamų iš gyvulininkystės veiklos, į kurią ir numatyta projekte investuoti. Augalininkystės pajamos atitinkamai sudarys 8 633 Eur (2024 m.) ir 9 395 Eur (2029 m.). Pajamos planuojamos iš kviečių, kvietrugių, avižų, žirnių bei grikių derliaus pardavimo. Toliau Sprendime nurodomas pareiškėjos susirašinėjimas su NMA dėl investicijų būtinumo (jų reikalingumo pagrindimo).

Taigi, iš esmės Sprendimas grindžiamas anksčiau minėtuose NMA raštuose pareiškėjai nurodytais argumentais, kad atsižvelgiant į tai, jog 4200 kg keliamosios galios teleskopinis krautuvas su priedais (palečių šakėmis, kaušu su prispaudimu, rulonų griebtuvu) ir 3,7 kub. m. talpos šiaudų skleistuvas, nėra pagrįsti ir tokios galios bei pobūdžio nėra būtini ūkio veikloje, o pareiškėja nesutiko sumažinti investicijų parametru bei įgyvendinti projekto su mažesnėmis nustatytomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, finansavimas negali būti skiriamas.

Administravimo taisyklėse nurodyta, kad jeigu paramos suma turi būti nustatoma kaip *mažiausia projektui įgyvendinti būtina* lėšų suma, įvertinus visų kitų finansavimo šaltinių panaudojimo galimybes (63 punktas). Tinkamų finansuoti išlaidų dalį, kurių nepadengia paramos lėšos, pareiškėjas privalo finansuoti pats. Jeigu dalis išlaidų yra nepagrįsta, Agentūra turi paprašyti pareiškėjo pagrįsti šių išlaidų tinkamumą finansuoti. Jei per nustatytą terminą pareiškėjas nepateikia prašomos informacijos dėl išlaidų tinkamumo ir būtinumo arba jo pateikta informacija nepagrindžia išlaidų tinkamumo ir būtinumo, nepagrįstos išlaidos laikomos netinkamomis finansuoti. Agentūra

apie tai informuoja pareiškėją ir suderina su juo, ar jis sutinka visa apimti įgyvendinti projektą (patirti visas būtinas išlaidas) turėdamas mažesnę paramos sumą ir pagrįstomis nuosavomis arba skolintomis lėšomis apmokėti netinkamomis finansuoti pripažintas išlaidas, kurios yra būtinos projektui įgyvendinti (64 punktą). Jeigu Agentūra tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustato, kad projekto atskirų tinkamų finansuoti išlaidų suma ir galima didžiausia paramos suma skiriasi nuo paraiškoje pateiktų atskirų projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumos ir prašomos paramos sumos, iki sprendimo dėl paraiškos atrankos priėmimo Agentūra turi informuoti pareiškėją apie vertinimo metu nustatytą didžiausią tinkamų finansuoti išlaidų sumą, informaciniame rašte nurodyti tokio sprendimo argumentus ir suderinti su juo, ar jis sutinka įgyvendinti projektą visa apimtimi (patirti visas būtinas išlaidas) su nustatyto dydžio tinkamomis išlaidomis ir paramos suma (71 papunktis).

Taigi, Administravimo taisyklių 63, 64 ir 71 punktuose, taip pat Įgyvendinimo taisyklių 36.1, 36.2 papunkčiai įtvirtina pareiškėjų pareigą tinkamai planuoti investicijas bei projektą įgyvendinti su mažiausia būtina lėšų suma. Parama skiriama tam, jog palengvinti ūkininkavimą, siekiant įgyvendinti atitinkamus teisės aktuose nustatytus tikslus, tačiau teisės aktuose nėra nustatyta, kad paramos privalo būti skiriama būtent tiek, kiek jos prašo pareiškėjas, pateikdamas Paraišką. Priešingai – atitinkama tam tikrai priemonei skirta galima (ribota) paramos suma yra numatyta ir skirstoma ne vienam, o daugeliui siekiančių įgyvendinti projektus pareiškėjų. Todėl Agentūra turi ir pareigą įvertinti, ar prašomas paramos dydis yra mažiausia projektui įgyvendinti būtina lėšų suma, o pareiškėjai privalo tinkamai pagrįsti investicijų reikalingumą ir planuojamos įsigyti žemės ūkio technikos pajėgumo atitiktą ūkio gamybiniam potencialui (36.2 papunktis).

Nagrinėjamu atveju pareiškėjos planuojamo projekto vertė ir prašoma paramos suma yra gan didelė. Iš Agentūros pareiškėjai teiktų raštų matosi, kad NMA (o ir ŽŪM) vertino, kad pareiškėja nuosavybės teise valdo tik 7,63 ha ŽŪN, likę 81,42 ha – valdomi nuomos / panaudos teise; plotų neplanuojama didinti; ataskaitiniais metais vidutinis metinis ūkinių gyvūnų skaičius buvo 88 vnt., numatoma, kad projekto įgyvendinimo pabaigoje vidutinis metinis ūkinių gyvūnų skaičius sieks 93 vnt., projekto kontrolės metais – 99 vnt., taigi auginamų gyvulių skaičius padidės nežymiai. Agentūra taip pat vertino kiek grūdų ir kitų kultūrų bus užauginta, kiek tonų šienainio ir rulonų bus pagaminta, bei taip pat įvertinusi tai, kad grūdų krova kūlimo sezonu nusimatyta iki 5 darbo dienų per metus, grūdų krova sėjos metu – iki 5 darbo dienų, mėšlo mėžimo darbai 14 darbo dienos per metus, stambųjų pašarų išvežimas iš laukų – iki 5 darbo dienų, galvijų šėrimo darbai – 365 dienos per metus, darė išvadas, kad planuojamų ginčo investicijų parametrai yra per dideli. Pareiškėja skunde Komisijai teigia, kad Agentūra nepagrindė, kodėl investicijos nėra būtinos ir netaikė jokios metodikos, tačiau, viena vertus, konkrečios metodikos ir nėra nustatyta (kiekvienam konkrečiam atveju vertinama, pvz.: valdomas žemės plotas, ūkinių gyvūnų skaičius ir pan.), kita vertus, šiuo atveju paraiškos vertinimo metu nustatyta, kad pagal ūkio veiklos apimtį (dirbamos žemės ir pievų bei ganyklų plotus, laikomų ir numatytų laikyti gyvulių skaičių projekto įgyvendinimo ir kontrolės metais) planuojamų investicijų parametrai per dideli ir apie tai aiškiai pranešė pareiškėjai, siūlydama pradžioje įsigyti investicijas su mažesniais parametrais, vėliau – siūlydama įgyvendinti projektą su mažesne paramos suma. Nors pareiškėja teigia, kad jai nebuvo aiški Agentūros valia dėl pareiškėjos prašomo sutikimo, tačiau iš Agentūros raštų (ypač iš paskutinio 2023-11-10 (b. l. 40–46)) matosi, kad jame aiškiai išdėstyti argumentai, kodėl investicijos laikomos netinkamomis finansuoti. Pvz., nurodyta, kad pareiškėjos nusimatytas žemės ūkio sektorius – mėsinė gyvulininkystė, todėl 4200 kg keliamosios galios krautuvai numatytiems ūkio darbams atlikti nėra būtinas, nes vidutiniškai šieno rulono svoris yra 300-400 kg, šienainio rulono svoris yra 400-750 kg; planuojant dirbti su ištiesta strėle, krautuvo keliamoji galia taip pat nėra pagrįsta, kadangi nusimatyto teleskopinio krautuvo keliamoji galia esant net pilnai išstumtai strėlei yra 1575/1675 kg; numatyta įsigyti 4200 kg keliamosios galios teleskopinis krautuvai yra susiję ne tik su gyvulininkystės veiklos vykdymu ir kt. Atitinkamai rašte pateiktas aiškus prašymas informuoti, ar pareiškėja sutinka projektą įgyvendinti su mažesne suma, kartu pacituojant Administravimo taisyklių 71 punktą ir nurodant kokios pasekmės gali kilti sutikimo nepateikus.

Pareiškėja pasirinko susirašinėti su Agentūra, teikdama vis papildomus argumentus, kodėl planuojama įsigyti paramos lėšomis žemės ūkio technika yra būtina, t. y. pati pasirinko su Agentūros

siūlymais nesutikti, dėl ko ŽŪM PAK buvo teiktas NMA pasiūlymas paraišką atmesti. Komisija neturi pagrindo abejoti Agentūroje dirbančių vertintojų kompetencija vertinti paraiškas, tuo tarpu, pareiškėjos pateikti tiek Agentūrai, tiek Komisijai bendro ir deklaratyvaus pobūdžio paaiškinimai (kaip pvz., „teikiant paraišką, iš tiekėjų buvo gauti 3600 kg ir 4200 kg keliamosios galios krautuvo komerciniai pasiūlymai. Kadangi tik iš dviejų tiekėjų gavau 3600 kg keliamosios galios komercinius, o 4200 kg gavau tris komercinius, kai investicijų kaina nuo keliamosios galios nesikeitė, tad su paraiška pateikiau tuos kuriuos turėjau tris. Kadangi mano ūkyje svarbesnis parametras yra strėlės ilgis, keliamoji galia gali būti ir mažesnė, pateikiu du komercinius pasiūlymus, kurie buvo gauti ruošiantis paraiškai“ ir kt.) nepagrindžia, jog tokio galingumo investicijos pagal jos ūkio duomenis buvo būtinos projektui įgyvendinti ir finansuotinos. Objektivių skaičiavimų ir įrodymų, patvirtinančių jos norimų parametrų investicijų, pareiškėja nepateikė, o vien jos teiginiai, kad šios investicijos yra būtinos, nereiškia, kad NMA ir ŽŪM nepagrįstai nustatė priešingai.

Dėl pareiškėjos argumentų, jog ekonominę Paraiškos dalį rengė kvalifikuoti srities profesionalai, kurie susipažinę su Sprendimu „išsigando“ dėl nekompetencijos ir neteisingų bei nekompetentingų išvadų, taip pat yra deklaratyvūs. Kaip pagrįstai teigiama Ministerijos atsiliepime, pareiškėja nenurodo nei kas jos konsultantai, nei kokia jų kompetencija, nei kokiais šaltiniais vadovaujantis (mokslinė literatūra, tyrimais, techninėmis specifikacijomis) pateikiama specialistų nuomonė. Nors ji teigia, jog atsipirkimo trukmė buvo netinkamai skaičiuojama, jokie būtent jos skaičiavimus pagrindžiančio pagrindo ji skunde taip pat nenurodė. Komisija daro išvadą, kad NMA (ir ŽŪM) remiantis Sprendime nurodytais duomenimis pagrįstai nustatė, jog projektas atsipirks daugiau nei per 10 metų, atsižvelgiant į tai, kad vidutinis grynas pelnas prognozuojamas 18585 Eur per metus, o investicinio projekto vertė be PVM – 428571,88 Eur (2 t., b. l. 106). Tai yra dar viena aplinkybė, leidžianti spręsti, jog pareiškėjos projekte suplanuotos investicijos nėra ekonomiškai pagrįstos ir neatitinka ūkio gamybinio potencialo. Tuo tarpu, dėl teiginio, kad pateiktame viename iš dviejų 3600 kg keliamosios galios teleskopinio krautuvo mažiausios kainos komerciniame pasiūlyme (AB „Lytagra“) nurodyta kaina 125 000 Eur be PVM, kuri 26 proc. viršija nustatytą vidutinę rinkos kainą, paminėtina, kad ši NMA nustatyta faktinė aplinkybė nebuvo pagrindu atmesti Paraišką. Paraiška atmesta pagal Administravimo taisyklių 71 punktą, pareiškėjai nepatikslinus investicijų ir nesutikus projektą įgyvendinti su mažesne paramos suma.

Pareiškėjos teiginiai, kad buvo pažeista jos teisė būti išklaustyti prieš priimant Sprendimą, nes ji neturėjo galimybės įrodinėti aplinkybių dėl jos tinkamumo paramai gauti, nebuvo pakviesta į PAK posėdį, o jame, be to, nedalyvavo ekspertai, taip pat atmestini kaip nepagrįsti. Komisijos šiame sprendime anksčiau nustatytos aplinkybės patvirtina, kad pareiškėjai ne kartą buvo sudaryta galimybė teikti paaiškinimus (papildomus dokumentus) dėl suplanuotų investicijų. Tai, jog pareiškėjai iki Ministerijos PAK posėdžio nebuvo pateikta jos prašyta vertinimo ataskaita su siūlymu ir kitais dokumentais, kurie pateikti PAK, nereiškia, kad jos teisė būti išklaustyti buvo pažeista. Agentūra savo raštuose pareiškėjai išaiškino kodėl investicijos nėra tinkamos ir nurodė, kad nepateikus sutikimo, paraiška su siūlymu ją atmesti bus teikiama PAK, tuo tarpu, teisės aktai nenustato pareigos pareiškėjui teikti vertinimo ataskaitą, teikiamą PAK. Administravimo taisyklėse nustatyta, kad į PAK institucinę sudėtį įtraukiami VI (ŽŪM) ir institucinių partnerių atstovai. Į PAK sudėtį gali būti kviečiami ir ekspertai, kurių atranka ir dalyvavimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos ekspertų atrankos į sudaromų kolegialių organų veiklą tvarkos aprašu (98 punktas). PAK pirmininkas turi užtikrinti, kad PAK nariai, kitų institucijų ir įstaigų atstovai bei ekspertai būtų informuoti apie būsimą posėdį ir gautų posėdžio medžiagą, įskaitant Agentūros parengtą paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę, jeigu paraiškų atrankai PAK sudaromas VI, bei atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas ne vėliau, kaip nustatyta projektų atrankos komiteto darbo reglamente. *Esant poreikiui, sudėtingų projektų (didelė projekto apimtis, naudojamos sudėtingos/pažangios technologijos, procesai) atveju, ir pareiškėjui raštu išreiškus norą dalyvauti posėdyje, į posėdžius gali būti kviečiamas ir pareiškėjas ir (ar) jo atstovas.* Sprendimą dėl pareiškėjo kvietimo/dalyvavimo posėdyje priima PAK. Pareiškėjui negali būti suteikta teisė pačiam pristatyti projekto. Paraiškos vertinimo ataskaitas pristato Agentūra (102 punktas). Taigi, pareiškėja nepagrįstai suabsoliutina savo teisę gauti informaciją, o kartu ir teisę (galimybę) dalyvauti posėdyje. Tuo tarpu,

Komisijos vertinimu, pareiškėjos projektas nebuvo toks sudėtingas, kad jo vertinimui PAK posėdyje būtų buvę reikalinga ekspertų nuomonė.

Įvertinus Sprendimo turinį, darytina išvada, kad jame nurodytas tinkamas teisinis ir faktinis pagrindas bei motyvai, kurie yra pakankami tam, kad suprasti jo esmę, taigi Sprendimas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus. Atitinkamai Komisija neturi pagrindo jį naikinti ir grąžinti paraišką vertinti iš naujo remiantis pareiškėjos skunde nurodomais motyvais.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

M. G. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė
Komisijos nariai

Ingrida Sabaliauskienė
Eglė Bilevičiūtė
Vytautas Kurpuvesas
Žydrūnas Plytnikas